

Lausunto

05.04.2022

Asia: VN/18505/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi

Kommentit esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuksista yleisesti

Kommentit yleisesti esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuksista

Positiivista on, että kansalaisille tarjotaan uusia valtion itse tuottamia tunnistautumismahdollisuuksia. On havaittava että tunnistautumisen helpottuminen ei voi vaikuttaa palvelun vaatimaan tunnistautumistarpeeseen ja tasoon.

Asiointiin liittyvät toimintamallit varioivat fyysisistä asiointipisteistä digitaalisiin ja liikkuviin asiointiyksiköihin. Lukulaitteiden soveltuvuus tulee mahdollistaa myös liikkuvan digituen ja -neuvonnan käytössä. Kuntalaisten digineuvontaa tarjotaan yhä enenevässä määrin liikkuvien palveluneuvojien toimesta kirjastoissa, infopisteissä jne. Lukulaitteiden hankinta aiheuttaa investointitarpeen, mutta emme voi arvioida suuruutta tässä tilanteessa. Kustannusvaikutukset riippuvat hankittavien lukulaitteiden laajuudesta, todennäköisesti kustannusvaikutukset näiltä osin kohtuullisia. Mikäli Suomi.fi tunnistautumistapaan liittyvä rajapinta säilyy muuttumattomana eikä siten aiheuta muutoksia kunnan omiin palvelujärjestelmiin, vaikutukset jäänevät vähäisiksi.

Kommentit digitaalisesta henkilöllisyydestä

-

Kommentit ulkomaalaisen digitaalisesta asiointivälineestä

Yleisesti ottaen hyvä ratkaisu henkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta saada pankkitunnuksia ja siten toteuttaa vahvaa tunnistautumista suomalaisissa palveluissa.

Kommentit luonnollisen henkilön tunnistusvälineestä

-

Kommentit ehdotetusta toimintamallista ja viranomaisten tehtävistä palveluiden tuottajina

Kunnan asiointipalvelujen toimintamallit vaativat tarkastelua asiointiprosessissa, lisäksi uuden laitteen ottaminen osaksi tunnistautumista tulee ottaa toiminnassa huomioon.

Esitysluonnokseen sisältyvät säädösehdotukset ja niiden perustelut

Kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta sekä esitetystä sääntelystä yleisesti

-

Kommentit ehdotuksesta Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavaksi laiksi

-

Kommentit ehdotuksesta digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annettavaksi laiksi

-

Kommentit muuhun ehdotettavaan lainsäädäntöön

-

Kommentit henkilötietojen käsittelyä koskevista sääntelyratkaisuista sekä tietosuojaa koskevista kysymyksistä

-

Kommentit esityksen perustuslakia ja säätämisyjärjestystä koskevista kysymyksistä

-

Kommentit esityksessä esitetystä alustavasta kilpailuoikeudellisesta arviosta

-

Kommentit muista esitykseen ja sen valmisteluun liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä

-

Vaikutusten arviointi

Kommentit vaikutusten arvioinnista yleisesti

Vaikutusten arvioinnin mukaisesti suurimmat vaikutukset kohdistuvat valtiolle, ei niinkään kunnille, etenkin jos rajapintoihin ei tarvita muutoksia ja siten järjestelmien tasolla ei tarvita uusia määrittelyjä.

Kommentit taloudellisista vaikutuksista

-

Kommentit vaikutuksista viranomaisten toimintaan

-

Kommentit muista yhteiskunnallisista vaikutuksista ja ympäristövaikutuksista

-

Millaisia vaikutuksia ehdotetulla sääntelyllä olisi oman organisaationne tai toimialanne näkökulmasta?

-

Kohdennetut kysymykset vaikutusten arvioinnin tarkentamiseksi jatkovalmistelun aikana (lausunnonantaja voi valita itselleen soveltuvat teemat)

Julkishallinnon toimijoita pyydetään arvioimaan, millaisia määrärahaveikutuksia (esimerkiksi järjestelmäkustannuksia tai henkilöstökustannuksia) esitetyllä lainsäädännöllä ja ratkaisulla arvioidaan olevan organisaatiossa sekä ottamaan kantaa ovatko muutokset hoidettavissa nykyisten määrärahojen puitteissa vai vaativatko ne lisämäärärahoja.

Määrärahaveikutuksia vaikea arvioida. Mikäli palvelujentuotannossa toimivien järjestelmien rajapintoihin ei tarvitse koskea, investoinnit koskevat ilmeisesti lähinnä hankittavia lukulaitteita asiointipisteille ja muihin asiointipalveluihin (liikkuvat yksiköt).

Kiellettyä valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskevia kysymyksiä on käsitelty valmistelun aikana, mutta näitä kysymyksiä ei ole kyetty arvioimaan tyhjentävästi. Miten arvioisitte näitä kysymyksiä ja miltä osin esitettyä arviota olisi erityisesti tarkennettava? Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotuksilla olevan kilpailulle sekä olemassa olevien että tulevaisuudessa kehittyvien palveluiden näkökulmasta?

-

Vastaavatko suunnitellut ratkaisut asiointipalveluiden tarpeeseen?

Kyllä, mikäli tämä ratkaisu täydentää jo muita olemassa olevia tunnistautumiskeinoja, kuten Suomi.fi tunnistautuminen.

Miten arvioitte ehdotusten vaikuttavan tunnistuksen hyödyntäjien toimintaan, esimerkiksi asiointipalveluiden tarjoajiin? Onko ehdotuksella vaikutuksia esimerkiksi sähköisen tunnistamisen käyttöön, liiketoiminnan kannattavuuteen tai investointien tarpeeseen?

-

Millaisia teknisiä toteutuksia tai hankintoja digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen hyödyntäminen osaltanne tai toimialallanne edellyttäisi sähköisessä ja/tai käyntiasioinnissa? Miten tämä vertautuu tunnistuspalveluiden ostoon luottamusverkoston toimijoilta?

-

Mitä vaikutuksia digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tarjoamisella yksityisen sektorin käyttöön on nykyiseen tunnistuspalveluiden hankintaan luottamusverkoston palveluntarjoajilta?

-

Onko esityksellä vaikutuksia uusien yksityisen sektorin tunnistusvälineiden tai -palveluiden tarjonnan syntymiseen luottamusverkostossa tai sen ulkopuolella?

-

Millä tavoin arvioitte esitettyjen ratkaisujen vaikuttavan nykyisten vahvan sähköisen tunnistamisen palveluntarjoajien liiketoimintaan? Onko tähän vaikutusta sillä, missä määrin ja kuinka kauan palveluntarjoajille maksettaisiin tunnistustapahtumista julkisen sektorin palveluihin tai sillä, onko digitaalinen henkilöllisyystodistus luottamusverkostotoimijoiden hyödynnettävissä maksutta?

-

Millä tavoin arvioitte ehdotusten vaikuttavan ulkomaisiin yrityksiin ja asiointipalveluihin?

-

Miten esitetyt ratkaisut ja ehdotettava sääntely vastaavat erityisryhmien tarpeisiin erilaisissa asiointitilanteissa? Onko yhdenvertaisuus otettu riittävästi huomioon?

-

Arvioitteko, että hankkeessa esitetty ratkaisu parantaa alle 15-vuotiaiden mahdollisuuksia sähköiseen asiointiin? Mahdollistavatko ratkaisut sen, että asiointipalvelut voivat halutessaan huomioida palvelussaan henkilön iän? Onko alaikäisten asiointimahdollisuuksien mahdollisella laajenemisella vaikutuksia asiointipalveluiden tuottamiseen?

Ratkaisu voi periaatteessa helpottaa alle 15-vuotiaiden asiointia. Esim. osallistuminen julkisen toiminnan osallistavaan budjetointiin mahdollistuu, mikäli prosessi vaatii vahvan tunnistautumisen.

Millä tavoin arvioitte, että esitys vaikuttaa ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuuksiin käyttää asiointipalveluita Suomessa tai ennen maahan saapumista? Millaisia vaikutuksia esityksellä on työntekijöiden liikkuvuuteen?

Nopeuttaa palveluprosessia todennetulla henkilöllisyydellä.

Onko tietoturvallisuutta ja tietosuojaa koskevat kysymykset mielestänne otettu riittävästi huomioon esitetyissä ratkaisuisa ja ehdotetussa sääntelyssä?

-

Muut kommentit

Espoon kaupungin kokonaisarkkitehtuuriryhmän lausunto on käsitelty yleisinä kommentteina.

Wollsten Piia
Espoon kaupunki - Kokonaisarkkitehtuurityöryhmä